Årsrapport KVANN 2024

I 2024 var mye av fokuset i KVANN på å få på plass gode strukturer for vekst, bygge organisasjonen, og søke midler til prosjekter som kunne løfte KVANNs arbeid. Dette har gitt resultater som man vil dra god nytte av i 2025 og videre framover. Med et profesjonalisert økonomisystem, ekstern revisor og etter hvert også regnskapsbyrå, kan man søke midler fra nye kilder og mer omfattende prosjekter. I desember 2024 ble det kjent at KVANN har fått innvilget over 4 millioner fra Sparebankstiftelsen DNB til et prosjekt om urtearv, og Mari Jerstad fikk jobben som prosjektleder i 80 % stilling. Med dette har organisasjonen nå to ansatte.

Styret har arbeidet aktivt i 2024, med to årsmøter (ekstra-ordinært 17. mars og ordinært 1. august), ti styremøter og to andre møter. Til sammen er 57 saker blitt behandlet.

KVANN har to store utfordringer som må løses for å gjøre det enklere og mer attraktivt å være medlem: nettsiden må bli mer brukervennlig og respondere raskere, og systemet for registrering og fakturering av medlemmer må bli mer effektivt. Arbeidet med å løse disse to utfordringene startet i 2024, men resultatet vil ikke bli synlig før i 2025. Diskusjonssidene på laugene og frødelingsløsningen tas stadig mer i bruk, og for at disse stadig skal bli forbedret er det viktig at de tekniske løsningene bak er i orden.

Nyheter ute i verden

KVANN var representert på "Let's Liberate Diversity"- forumet i Antibes, Frankrike, i oktober, som ble arrangert som en del av den internasjonale samlingen "Sow Your Resistance". Under de 800 år gamle oliventrærne samlet over 500 deltakere seg fra hele verden, inkludert bønder, forskere, småprodusenter, frøprodusenter, kunstnere og engasjerte entusiaster, alle dedikert til agrobiodiversitet og bøndenes frøsystemer. Som hvert år, ga dette møtet en flott mulighet til å utveksle erfaringer, bygge nye relasjoner og utvikle felles planer.

KVANN sitter i styret til ECLLD (European Coordination Let's Liberate Diversity) og bidro til å utarbeide et forslag som ble presentert i FAOs arbeidsgruppe for plantegenetiske ressurser for mat og landbruk. Sesjonen markerer et viktig skritt i revisjonen av den globale handlingsplanen, et kritisk internasjonalt rammeverk som styrer bevaring og bærekraftig bruk av frø og plantegenetisk mangfold.

Europakommisjonen diskuterer den nye EU-forordningen om produksjon og omsetning av planteformeringsmateriale (PRM) som ble foreslått av kommisjonen i juli 2023. Selv om forslaget har noen positive endringer sammenlignet med de eksisterende direktivene, ignorerer det likevel bøndenes rett til å høste, bruke, bytte og selge egne frø, slik det er nedfelt i internasjonale lover som UNDROP.

En ny tekst fra Det europeiske rådet om PRM-forslaget har blitt publisert, og forhandlinger pågår. Det arrangeres nettmøter hver måned med interessegruppen Arche Noah hvor Judit Feher deltar regelmessig.

NordGen Konferanse - Nordic Conference on Genetic Resources: Possibilities and Urgency - Malmö 11. desember 2024: Judit Fehér deltok på konferansen for nettverksbygging og for å samle informasjon om pågående prosjekter i de nordiske landene angående bevaring av plantegenetiske ressurser, bærekraftig forvaltning og bruk i planteforedling. En konferanserapport er publisert.

Prosjekter:
Et Erasmus +-forslag "Let's Cultivate Diversity: Agro-Biodiversity for Climate Resilience" ble sendt inn i oktober 2024 av KVANN med EC-LLD. Dessverre ble den ikke innvilget på grunn av sterk konkurranse.

Fun fact: Under den siste Nobelbanketten ble det servert gamle kultur- og landsorter av erter og linser i hovedretten, blant annet den svenske linsesorten 'Gotlandslins' (som omtales i Dan Saladinos bok "Eating to Extinction") samt ertene 'Rättviksärt' og 'Vreta gulärt', som kun eksisterer takket være uformelle nettverk av frøsamlere og bevarere, til tross for at de ikke ville bestått dagens sortsprøver.

Driftsstøtte fra Landbruksdirektoratet

KVANNs formålsparagraf er i stor grad knyttet opp mot ivaretakelsen av norske nyttevekster i samarbeid med Norsk genressurssenter. Aktiviteter som utsending av miniknoller av poteter, deling av løk fra Ringve botaniske hage, deling av frø med opprinnelse i NordGens frøbank, osv, er direkte knyttet til dette samarbeidet. For dette arbeidet mottar KVANN driftsstøtte fra Landbruksdirektoratet. Rapporten for arbeidet i 2024 følger her:

KVANN skal, ifølge intensjonsavtalen med Norsk genressurssenter pr januar 2017,"utgjøre en vesentlig infrastruktur for bevaring og bærekraftig bruk av planteressurser og dermed for norsk genressurs arbeid". I Nibio-rapport 6 (152) "*Handlingsplan for nytteplanter2021-2025*" skriver Nibio som tiltak under punktene 2.4.1 Bruk av bevart frø og 2.4.2 Bruk av vegetativt formert materiale at:

"Den norske genbanken og foreningen Kvann gis økonomisk støtte til drift slik at de kan oppformere, sortsrense og selge/distribuere frø av bevart frøformert materiale" og (...) "friskt vegetativt formert materiale som er bevart i de norske klonarkivene."

Bakgrunnen for at KVANN søker tilskudd, er for å kunne ivareta ovennevnte mandat sammen med å kunne distribuere virusrensede miniknoller av utvalgte mandatsorter av poteter, virusrensede podekvister, grunnstammer til å pode kvistene på, frø av viktige mandatsorter, og vegetative formeringsdeler som knoller, løker og avlegger fra klonsamlingene, til hobbydyrkere med interesse for å dyrke og ta vare på disse sortene. Det blir stadig dyrere og vanskeligere for KVANN å tilgjengeliggjøre de ulike mandatsortene, for eksempel har det en høy kostnad å virusrense potetsortene og dyrke frem miniknoller hos Overhalla Klonavlssenter, men nødvendig for å følge norsk lovgivning for settepotet. Det er nesten ingen av klonsamlingene for frukt som kunne dele podekvist i 2024 fordi så få har midler til å virusteste. Kostnadene for å hente ut materiale som rabarbra, humle og sjalottløk er også høy. Arbeidet med deling av frø fra NordGen krever vesentlig innsats av frivillig arbeid.

I 2023 mottok KVANN generell driftsstøtte på 120 000 kr, og 70 000 knyttet til poteter, totalt kr 190 000. I tilsagnet sto det at foreningen skulle samle dette til en driftstøttesøknad for 2024. For 2024 ble det søkt om 270 000 totalt til driftsstøtte, som skulle dekke både potet-satsingen og alle andre av KVANNs bevaringstiltak. Det ble det kun innvilget 120 000 i driftstøtte til KVANN fra Landbruksdirektoratets midler til genressurstiltak i 2024. Tilsagnet ga ikke forklaring på hvorfor støtten ble redusert fra 2023 til 2024, eller hvilke områder direktoratet forventet at KVANN skulle redusere sin aktivitet på. Konsekvensen av den reduserte driftsstøtten er at KVANN har fått gjort mindre enn man kunne ha fått til. Bestillingene av vegetativt materiale fra klonsamlingene gjøres flere år på forhånd, og det var derfor ikke mulig å redusere aktiviteten på poteter og kun i noen grad på frukt. Disse utgjør de vesentlige delene av kostnadene som KVANN mottar driftsstøtte til. Aktiviteten på frødeling fra NordGen kunne tas ned, og det ble heller fokusert på frødeling mellom medlemmene. Uthenting av vegetativt klonmateriale av f.eks. rabarbra, humle, sjalottløk, etc, ble også lagt på is. Deling av løk fra klonsamlingen på Ringve ble gjort på dugnad. Mengden kurs og

kommunikasjonsaktiviteter knyttet til bevaringsarbeidet ble redusert, og det ble fokusert på å søke eksterne midler til prosjektaktivteter. På grunn av medlemsvekst og inntekter fra prosjekter har KVANN klart å gjennomføre 2024 på tross av mindre driftsstøtte, men vi håper dette var et midlertidig tilfelle og at vi for 2025 kan få støtte til å drifte på minst samme nivå som for 2023 og tidligere. Når en stadig større andel av KVANNs budsjett kommer fra ekstern prosjektfinansiering, er det fare for at fokuset snus fra langsiktig bevaringsarbeid til mer kortsiktige og «tabloid-vennlige» aktiviteter.

En oversikt over tilgjengelige mandatsorter, og hvordan KVANN har og vil jobbe med å tilgjengeliggjøre disse, er under utarbeidelse. Et første diskusjonsutkast ligger her: Oversikt over genetiske ressurser KVANN bidrar til å ivareta – K V A N N

Potet

Potetlauget er et av plantelaugene i KVANN og ansvarlig for potetsatsingen. Potetlauget har 788 medlemmer (økt fra 528 i 2023) med interesse for potetsatsingen. Og interessen for dyrking av potet og gamle potetsorter har hatt jevn stigning siden potetsatsingen startet i 2018. Potetsatsingen administrerer og distribuerer virusrensede potetknoller, i samarbeid med Nibio Norsk genressurssenter og Overhalla klonavlssenter.
Les mer om samarbeidet her: https://www.nibio.no/tema/mat/plantegenetiske-ressurser/nytteplanter-i-norge/jordbruksplanter/potet og https://kvann.no/planteutveksling/potetsatsingen/

Avslag på utviklingsprosjektsøknaden, og reduksjonen i driftsmidler til all bevaring i KVANN, påvirker også potetsatsingen. Og potetlauget har måtte øke frivillig arbeidsinnsats for å møte disse økonomiske utfordringene.

Med bakgrunn av at driftsmidlene til KVANN ble avkortet fra tidligere 190 000, til 120 000 totalt, har planene om økt aktivitet i potetsatsingen ikke vært mulig å gjennomføre i 2024. KVANN har derfor prioritert å opprettholde potetsatsingen og gjennomført følgende aktiviteter:

1. Fortsette potetsatsingen og virusrense ca. 3000 miniknoller fra Overhalla klonavlssenter, for å gjøre disse tilgjengelige for hobbydyrkere.
2. Formidling og kompetansebygging om gamle potetsorter

KVANN administrerer bestillinger og sender ut virusrensede miniknollene, som slik blir tilgjengelige til privat hobbydyrking for de som ønsker å dyrke og bevare disse sortene. Sortene som velges er gamle norske sorter og sorter som har bemerket seg sterke mot plantesykdommer. Satsingen representerer en in situ bevaring av planteressurser, og majoriteten av miniknollene oppformeres til egne settepoteter som dyrkes påfølgende år hos mottakerne av miniknollene. Satsingen gjør det mulig for hobbybrukere å få tak i og dyrke et mangfold av bevaringsverdige potetsorter, samtidig som de gamle norske potetsortene bevares og mangfoldet av landsorter opprettholdes.

Mål og resultater i potetsatsingen

Hovedmålet for potetsatsingen er å opprettholde tilbudet om virusrensede miniknoller fra potetbankens mandatsorter (NGRS), slik som foregående år. I 2024 har potetsatsingen innfridd hovedmålet for driftsåret og har distribuert 3057 miniknoller til 182 hobbydyrkere. I 2024 tilbød KVANN 8 ulike sorter, der folk kan bestille tre knoller av hver sort. Foregående år har KVANN levert 10 sorter, men i år ble alle miniknollene av sortene tromøypotet og rosenpotet tildelt Norsk bruksgenbank sitt prosjekt med å oppformere miniknoller av gamle potetsorter, for settepotetproduksjon. Norsk bruksgenbank er også samarbeidspartnere i delikatessepotetsatsingen til NIBIO potetbanken, der KVANN er samarbeidspartner. KVANN hadde bestilt disse sortene, men valgte å øke antallet knoller av de 8 sortene, og støtte settepotetproduksjon prosjektet til Norsk bruksgenbank ved å tilby dem å ta over KVANN sin bestilling. Dette for at prosjektet skulle få tilstrekkelig mengde miniknoller til å produsere disse sortene til sertifiserte settepoteter og for utprøving av sortenes egenskaper for dyrkning i småskalaproduksjon.

KVANN økte derfor antall miniknoller for noen av de 8 sortene, for å sikre nok miniknoller til potetsatsingen (tabell med antall miniknoller per sort nedenfor). Ulik mengde per sort førte til et restlager på noen sorter, fordi de fleste bestiller 1 porsjon pr sort. Sortene som ikke ble tomme på lager, var sorter som egnet seg for Nord-Norge. KVANN løste dette med et restlager-tilbud til Schübelers hager og medlemmer i Nord-Norge. Deriblant til Tromsø arktisk-alpine botanisk hage som fikk tilsendt flere porsjonspakker av disse sortene uten kostnad. Det ble nok miniknoller til å lage en utstilling med disse sortene i botanisk hage (bilde).

KVANN stod selv for utsendelsen fra restlager av miniknoller, for å redusere kostnadene i potetsatsingen. Dette har økt andelen timer til administrasjon av satsingen, og gitt portokostnader direkte til KVANN. 35 bestillinger ble mottatt med sorter som egner seg for Nord-Norge; kampion, king edward og rød kvæfjording. Alle miniknollene ble dermed sendt ut til totalt 182 bestillere.

Sortene KVANN distribuerte i 2024: **kampion, king edward,** lang svenske, **rød kvæfjording**, ringerikspotet, sparris, svart blå skjåk, og vestar.

Oversikt miniknollbestilling 2024

Sort	Totalt antall 2024	Antall pr. porsjon	Antall porsjoner	Bestilt	Rest
Kampion	600	3	200	158	42
King Edward	600	3	200	152	48
Lang Svenske	400	3	133,3333333	145	-11,66666667
Rød Kvæfjording	500	3	166,6666667	152	14,66666667
Ringerikspotet	300	3	100	102	-2
Sparris	300	3	100	103	-3
Svart blå Skjäk	300	3	100	100	0
Vestar	320	3	106,6666667	107	-0,333333333
Tromøypotet	0				
Rosenpotet	0				
SUM	3320		1106	1019	87

Mottakere av miniknoller representerer et bredt spredningsområde med poststedsadresser spredt over store deler av Norge. Oversikt over poststed for forsendelsene: Alta, Ankenes, Arnøyhamn, Asker, Aurskog, Averøy, Ballstad, Bergen, Bleikvassli, Bleikvasslia, Bodø, Borkenes, Bratland, Brumunddal, Bryne, Brøstadbotn, Bønes, Bæstad, Bøverbru, Drevsjø, Elverum, Espedalen, Etne, Fannrem, Feiring, Fenstad, Fetsund, Flatdal, Foldereid, Forsand, Fredrikstad, Fresvik, Froland, Frosta, Fusa, Gan, Geilo, Gjettum, Glåmos, Granvin, Grue Finnskog, Hafrsfjord, Halden, Hamarøy, Harstad, Herand, Hovland, Hovsherad, Hundvåg, Høydalsmo, Jordet, Kautokeino, Kleive, Kolsås, Kopervik, Krakhella, Kristiansand, Krokelvdalen, Kråkerøy, Kråkstad, Kvaløya, Kvelde, Lomen, Lyngdal, Malvik, Marnardal, Melhus, Molde, Mosjøen, Myking, Nannestad, Naustdal, Nedstrand, Nesttun, Norheimsund, Nyborg, Odda, Oppegard, Opphaug, Os, Oslo, Randaberg, Rissa,
Risør, Roa, Rollag, Rosendal, Røkland, Sandane, Sande, Sandnessjøen, Seim, Skaun, Ski, Skjold, Skodje, Skonseng, Skotterud, Skudeneshavn, Skutvik, Slemmestad, Son, Stakkvik, Steinkjer, Stjørdal, Stokmarknes, Stord, Storslett, Storsteinnes, Straume, Straumsjøen, Strusshamn, Svelvik, Svene, Svolvær, Sætre, Søgne, Sømna, Sørumsand, Sørvågen, Talvik, Tau, Tingvoll, Tjelta, Tranøy, Tromsø, Trondheim, Træna, Tustna, Ulset, Valberg, Valen, Valnesfjord, Vassenden, Vegårshei, Vestby, Vesterøy, Vettre, Vikran, Vinjesvingen, Vistdal, Voss, Våler i Østfold, Østre Gausdal, Øvrebø, Øystese, Ådalsbruk, Åfarnes, Åfjord, Ål, Åmot og Ås.

Formidling og kompetansebygging potet

Aktiviteter gjennomført i 2024:

1 februar: frist for besvarelse av spørreundersøkelsen, og innsamling av svar. I samarbeid med NIBIO og Norges Vel/Norsk bruksgenbank er det utviklet et spørreskjema som i slutten av 2023 vil bli sendt ut til bl.a. alle som har mottatt miniknoller fra KVANN. Svarene fra undersøkelsen skal brukes for å innhente dokumentasjon på bevarte sorter, erfaringer med sortene i ulike landsdeler og sortenes egenskaper. Svarene i undersøkelsen skal brukes i KVANN, Norsk bruksgenbanks prosjekt med settepotet av gamle sorter og NIBIOs delikatessepotetsatsing. Resultatene ble presentert på avslutningsmøte for delikatessepotetsatsingen NMBU 4 juni (vedlegg 1). KVANN mottok 15 000,- i honorar for utarbeidelse og distribusjon av spørreundersøkelsen. Alt arbeidet er gjort som frivillig innsats. Disse midlene har bidratt til å redusere underskudd i drift av potetsatsingen.

15 mars: Digitalt sesongmøte i potetlauget. Innhold: informasjon om potetsatsingen, sorter i potetsatsingen 2024, hvordan bestille poteter og dyrkningsveiledning av miniknoller. Eksterne bidragsytere på møtet var: Morten Rasmussen v/ NIBIO potetbanken - om spørreskjema potetsorter sendt ut i 2023/24. Anne Prestvik ved Norsk bruksgenbank, Norges Vel. Om prosjektet settepotet av gamle sorter. 48 deltakere.

12-14 april: Hagemesse med stand. Bestilt miniknoller fra norsk bruksgenbank prosjektet (prosjektet KVANN tilbød 2 av 10 sorter til i 2024, for å dele ut til nye medlemmer i KVANN (kostnad i regnskapet).

4 juni: Avslutningsmøte for NIBIO delikatesseprosjektet. KVANN deltar som samarbeidsparter og har presentasjon om sortene KVANN har hatt i potetsatsingen og resultater fra spørreundersøkelsen i 2023/2024 (bilag 1).

I tillegg er potetlauget i KVANN aktivt hele året og svarer på henvendelser om gamle potetsorter og henter inn resultater og erfaringer fra de som bestiller miniknoller hver høst. Dette arbeidet er basert på frivillig

innsats, og potetlauget svarer på e-post henvendelser og er aktive i:

1. Potetlauget, en fokusgruppe for poteter på KVANNs nettsider: Feed – Potet – K V A N N 788 medlemmer
2. Facebookgruppen KVANNs potet laug 987 medlemmer. KVANNs Potet Laug | Facebook

Ikke midler til å øke antall mandatsorter som kan tilbys i satsingen.

KVANN mottar og registrerer innkommende ønsker om potetsorter for virusrensing og tilgjengelighet. Det tar flere år fra et ønske om en potetsort fremsettes til det er mulig å tilby virusrensede miniknoller av en sort. NGRS har tidligere uttrykt et mål om å få inn fem nye sorter i prosjektet hvert år, men KVANN har forstått det slik at det har vært lite midler tilgjengelig til virusrensing av de resterende mandatsortene de siste årene. I 2024 søkte KVANN igjen om midler for å øke antall tilgjengelige potetsorter i satsingen (utviklingsprosjekt-midler). Søknaden ble avslått, og det er derfor ikke funnet å være finansielt rom til å gjøre dette arbeidet. Det blir en del repriser i sortene som tilbys fra år til år. Det har derfor vært et langsiktig mål å skaffe midler for å kunne virusrense flere sorter fra potetbanken, for å øke mangfoldet i bevaringen av sortene og møte hobbydyrkerne sine interesser i størst mulig grad.

Frukt

Fruktlauget er omtrent like stort som potetlauget, og arbeider for at det skal vere «sikkerheitskopiar» av dei gamle fruktsortane i flest muleg hagar rundt i landet. Dette blir gjort ved å tilgjengeleggjere podekvist frå klonsamlingane, og andre stader som kan tilby virusrensa materiale av viktige mandatsortar. For at kvisten skal overleve, må hageeigaren ha tilgang på grunnstammar, og kunne podekunsten. Fruktlauget arrangerer kvart år ei rekke podekurs rundt i landet. Lauget tilbyr og informasjon og opplæring knytt til ivaretakelse av trea, gjennom kurs om skjæring av frukttre, sjukdomar, informasjonsvideoar, svar på spørsmål i sosiale medier og direkte til dei frivillige og KVANN sin administrasjon, osb.

I 2024 var det store utfordringar med å skaffe podekvist. Vi fekk ikkje kvist av gamle mandatsortar frå klonsamlingane, fordi nesten ingen av dei har råd til å virusteste. For å kunne drive opplæring, måtte vi bruke meir moderne og vanlege sortar frå Sagaplant. Eit stort tal med grunnstammar vart distribuert til medlemmene, med oppmoding om å pode opp att sine eigne tre frå hagen. Det fins framleis mandatsortar frå gamalt av rundt i hagane til folk. Ved å bruke kvist frå eigen hage og plante det nye treet i same hagen, bidreg ein ikkje til auka smitterisiko.

Vi var i dialog med ei rekkje av klonsamlingane og forskingsinstitusjonane, og har starta den store jobben med å leite etter ekstern finansiering gjennom nasjonale og internasjonale støttesystem som t.d. Forskingsrådet og Horisont Europa, for å prøve å finne ei løysing på podekvistproblemet. Det er diverre liten sjanse til å finne finansiering til denne typen prosjekt, som eigentleg handlar om å ivareta Noreg sine forpliktingar overfor internasjonale traktatar.

Det vart berre gjennomført fire podekurs i 2024, for kjernefrukt (eple) i Stavanger, Ulvik og Lier, og for steinfrukt (kirsebær) hos NIBIO Ullensvang. Det var svært stor interesse for kursa og godt med påmeldingar. Det er eit stort potensiale for å få gjort meir for å ta vare på dei gamle fruktsortane.

Løk og frø

Dette var kategorien det var lettest å redusere aktiviteten i da driftstøtten ble lavere. Utsending av løk ble gjort på dugnad, med dekking av portokostnader direkte fra mottakerne. Totalt ble det sendt 277

løk av 59 ulike aksesjoner, sorter og arter, til 54 ulike adresser rundt i Norge.

Av frø fra NordGen er 43 pakker av totalt 18 ulike sorter blitt sendt ut. Særlig for frø har KVANN stort potensiale for å øke innsatsingen med tilgjengeliggjøring, men det innebærer økte kostnader både knyttet til drift og frivillige.

KVANN fikk høsten 2024 innvilget støtte fra Sparebankstiftelsen DNB til et prosjekt for å ta vare på den norske urtearven. Dette er et samarbeidsprosjekt med en rekke museer og historiske hager, Universitetene i Oslo og Tromsø, NordGen, og flere andre. Prosjektet vil kartlegge den norske urtearven, både i form av historisk kunnskap, og kartlegging og innsamling av plantene som fortsatt finnes i private hager. Gjennom dette prosjektet vil det forhåpentligvis bli mulig å styrke satsingen på urter, og å tilgjengeliggjøre mer av materialet som ligger lagret hos NordGen.

Kommunikasjon

Totalt har KVANN i 2024 vore med å arrangere eller gjennomføre 44 arrangement, delteke på 5 podcastepisodar, og publisert 4 nye videoar på youtube-kanalen. Nettsida er blitt kontinuerlig oppdatert med dagsaktuelle saker, pressemeldingar og portrett av inspirerande plantebevararar.

Utover oppdraget fra Landbruksdirektoratet, er KVANNs satsing på historiske hager et av de viktigste aktivitetsområdene

Schübelers hager

Antall medlemmer: Schübelers hager teller 56 medlemshager ved inngangen til 2025. Nye medlemmer i 2024: Lystgården Landås ved Bergen, Barnas hage på Ullandhaug i Stavanger, Kjell Hødnebøs private hage Flaten i Risør og Fossesholm herregård i Vestfossen.

Ny organisering: Fra årsmøtet 2024 er Schübelers hager organisert som et laug under KVANN. Det som tidligere ble kalt styre, kalles fra nå av laugsledelse.

Søknader: Tjue av medlemshagene er har fått tildeling fra Sparebankstiftelsen DNB for perioden 2023-2026, se egen rapport.
Det ble sendt en felles søknad til Sparebankstiftinga i Hardanger for Evanger prestegard, Agatunet og Kvam prestegård, og men denne søknaden fikk ikke tilslag. Der er likevel god aktivitet. Evanger prestegård jobber jevnt og trutt med både hus og hage, og den 15. juni hadde de åpen dag med villblomsafari i hagen og presentasjon av hageplanene. Som bildene viser var der mye folk og stor stemning.

Åpen dag i Evanger prestegard.

Podekurs: På grunn av begrensede ressurser i frukt- og nøttelauget var det kun mulig å få til 4 podekurs i år. To er lagt til Schübelerhager: Bergeland i Stavanger og Lier bygdetun. To er knyttet til klonsamlinger/kompetansesentra: Hjeltnes i Ulvik, Hardanger og NIBIO Ullensvang (kirsebær). Det har vært store utfordringer med tilgang på podekvist og grunnstammer i år, og det er dessverre ikke mer materiell tilgjengelig til å arrangere flere podekurs nå i vår.

Facebooksida Schübelers hager – et nettverk for historiske hager: Facebooksida vår har 1041 følgere pr. 15. januar 2025. Det er ei åpen gruppe med jevn aktivitet, med innlegg både fra aktive medlemmer av nettverket og enkelte andre.

KVANNs urteprosjekt: På seinhøsten 2024 fikk KVANN en bevilgning på 4 millioner fra Sparebankstiftelsen DNB til prosjektet Urtearv. Prosjektet skal gå over tre år, og Mari Marstein fra laugsledelsen i Schübelers hager er med i prosjektgruppa. Tre av Schübelermedlemmene har hittil meldt sin interesse for å være med i prosjektet: Fossesholm herregård, hagene ved Maihaugen og Bergeland bydelssenter i Stavanger.

Medlemsmøte i Stavanger: I begynnelsen av oktober ble det arrangert et felles medlemsmøte for KVANN og Schübelers hager. Vertskap for møtet var Bergeland bydelssenter ved Eldbjørg Bonner Hay. Rundt tretti personer deltok, og møtet ble svært vellykket. I tillegg til samtaler, diskusjoner og presentasjoner innendørs, ble det arrangert utflukter til ByAuk og Stavanger botaniske hage på Ullandhaug og til den historiske landskapsparken ved Hindal gård. Deltakerne fikk støtte både til reise og overnatting, og alle måltider ble spandert av KVANN.

Fra medlemsmøtet i Stavanger i oktober.

Oppsummering av 2024: Til tross for at laugslederen har vært alvorlig syk, har vi holdt aktiviteten på et akseptabelt nivå i 2024. Han er heldigvis blitt bedre, og deler nå på oppgavene som laugsleder med Mari Marstein. Det felles medlemsmøtet var så vellykket at det trolig vil bli gjentatt i årene som kommer, så sant vi har midler til det.